

La música del nostre atzar

En algun moment concret del passat d'indicatiu, tu i jo ens vam trobar sense voler



Foto: Amanda Tipton

Archibald Isaac Ferguson neix el 1947 en un hospital de Newark. És el primer i únic fill de Rose i Stanley. Paul Auster imagina per a aquest mateix personatge quatre vides diferents, en funció de les decisions que va prenent i dels capricis de l'atzar. El resultat és una novel·la que es titula *4 3 2 1* i que em deleixo per llegir, però m'espero al setembre perquè més de vuit-centes pàgines en anglès se'm podrien fer molt llargues.

Paul Auster tenia catorze anys i estava en un campament d'estiu quan un llamp va matar el noi que anava just davant seu. L'escriptor creu encara avui que aquell va ser el dia més important de la seva vida: va entendre de cop i per sempre que depenem de la sort, que si arribem a adults és perquè l'atzar no ens para els peus en plena adolescència amb un llamp llançat des del cel contra un futur que tendim a donar per descomptat.

La probabilitat que tu o jo acabéssim naixent era gairebé nul·la, si ens remuntem a segles enrere. Ja és casualitat que els nostres avantpassats s'anessin reproduint tal com ho van fer, que el nostre pare i la nostra mare coincidissin, que guanyés la cursa cap a l'òvul justament aquell espermatozou. La nostra existència era ben improbable, però mira. Tampoc tenim gaire dret a lamentar que en algun moment deixarem de ser-hi: la majoria de persones que haurien pogut existir (i que haurien pogut ser més brillants que totes les que campen o han campat per aquí), no han arribat a néixer mai. Com deia Carmen Martín Gaité, *lo raro es vivir*.

Qualsevol realitat és sorprenent quan ens la mirem de forma retrospectiva. Que tu i jo ens trobéssim no era gens fàcil de preveure, teníem molts números per no haver-nos vist mai ni de reüll. El bombo és ple de falses vides possibles i la bola que en surt és tot el que hi ha. El present. L'única veritat.

L'atzar (digue'n Déu, si ets creient) es fa un tip de riure cada vegada que algú fa plans. Però no t'estic convidant a menysprear la força de la voluntat, al contrari. Perquè l'atzar fa el que vol amb nosaltres, però les nostres determinacions -la teva i la meva- també hi juguen un paper important. En algun moment concret del passat d'indicatiu, per un encadenament prodigiós de successos fortuïts, tu i jo ens vam trobar sense voler. I, per sort -una sort, aquesta, més buscada que atzarosa-, vam decidir que aniríem de la mà fins a la fi del temps.